

SETMANARI CASTELLARENC

ANY II :: NÚM. 79
Castellar del Vallès - 31 agost 1934Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes

Ensenyar en català i ensenyar el català Aplec i Festa Major de Les Arenes

D'ací a molts pocs dies, les escoles oficials i les lliures obriran novament les seves aules. I el problema de l'idioma els serà plantejat altre cop, indefugiblement. Reconeixem que ell és prou difícil per a obligar a un hom esperar amb paciència una solució definitiva. Però seria una solució molt poc digna i elegant la dels qui intentessin d'escamotejar-la, confonent amb intenció l'ensenyança en català, amb l'ensenyança del català.

Són dos aspectes ben diferents. L'un, constitueix un problema central, que atreu el més viu de l'educació. L'altre—en ésser català comparat a un idioma qualsevol—es presenta com un problema accessori o marginal: poca cosa té a veure-hi l'educació, i si per cas, la instrucció, o bé una erudició capriciosa.

Ensenyar el català no exigeix necessàriament que s'ensenyi en català. En canvi, ensenyar en català suposa la simultaneïtat d'un ensenyament de la nostra llengua. De manera, que planejat el problema sota el segon aspecte, totes les dues parts seves troben solució a la vegada. Mentre que estudiat únicament sota el primer no troba més que una solució, i encara molt condicionalment. La llengua amb què hom ha estat educat, sempre romandrà la llengua privilegiada per a l'expressió dels afectes i del pensament. I tant com hom la conservi amb més personalitat tant més ella constituirà una dificultat per a l'aprenentatge d'altres llengües com a estrangeres.

Llavors, l'estranya divisió del treball pedagògic d'educar en una llengua diferent de la catalana, i ensenyar més tard aqueixa com a una llengua estrangera, constitueix un absurd perquè suposa un mal esmerç de temps preciós. Absurd tan palès, que únicament és explicable que hom l'accepti i l'apliqui, perquè l'obeeix a la conservació de dissimulats interessos, o al manteniment d'amagats averanys. La llengua nativa de tot català és la catalana. Seria ridícul que intentéssim tan sols d'exposar les múltiples raons pedagògiques que exigeixen que el noi sigui educat en la llengua vernacla. Tan sols—repetim—raons estranyes a la bona pedagogia poden induir a educar en una altra llengua, i després, més tard, a ensenyar la pròpia, com si fós una llengua forastera.

Ara, en la reveilla del nou curs escolar, pensin els directius de totes les escoles col·legis de la nostra terra, que ensenyar el català en comptes d'ensenyar en català, pot constituir encara un simulacre per a burlar els drets de l'infant i evadir les obligacions sagrades del patriotisme

DIVULGACIONS CURIOSES

Dimensions de la Terra (segons Bessel)
Radi màxim (a l'Equador), 6.637.397 metres; Radi mínim (al Pol), 6.356.079 metres; Aplanament de la Terra, 21.318 metres; Longitud del l'Equador, 40.070.368 metres; Longitud del Meridià, 40.003.423 metres; Longitud del Tròpic, 36.778.000 metres; Longitud del cercle Polar, 15.996.280 metres; Longitud d'un grau Equatorial, 111.307 metres; Longitud d'un grau del Tròpic, 102.129 metres; Longitud d'un grau del cercle Polar, 44.508 metres; Longitud d'un grau del Meridià, 111.121 metres; Superfície de la Terra 509.950.714 quilòmetres quadrats; Superfície de la zona calenta, 202.240.184 quilòmetres quadrats; Superfície de la zona benigna, 265.230.957 quilòmetres quadrats; Superfícies de les zones Polars, 42.479.573 quilòmetres quadrats; Volum de la Terra, 1.082.841.315.400 quilòmetres cúbics;

Densitat mitja de la Terra, 5.505; Distància mitja de la Terra al Sol, 148.672.000 quilòmetres; Distància mitja de la Terra a la Lluna, 384.400 quilòmetres; Duració de la rotació de la Terra sobre el seu eix, 23 hores, 56 minuts i 4 segons; Duració de la revolució de la Terra al voltant del Sol, 365 dies, 5 hores, 48 minuts i 46 segons.

**

Als cinquanta anys un home ha dormit 6.000 hores, n'ha treballat 6.500, n'ha caminat 800, s'ha divertit 4.000, n'ha passat 1.500 menjant, n'ha estat malalt 500, ha consumit prop de 7.700 quilògrams de pa, prop de 7.000 de carn i 2.000 de vegetals, ous i peixos, havent begut una xifra rodona de 30.000 litres almenys d'aigua, vi, cervesa i cafè. És clar que aquestes dades són considerades en termes generals.

Diumenge, dia 2 de setembre

Matí a les 10: Ofici Solemne a l'Ermida, acabant amb el cant dels Goigs.

Matí a les 12: Concert vermut al saló-café de l'Hostal, a càrrec de l'Orquestrina «Miquelets» de Sabadell.

Tarda a les 4: Jocs i divertiments per a la xicalla.

A les 5'30: Escollit Ball de tarda, en l'espaiós saló de l'Hostal de les Arenes, interpretant l'esmentada Orquestrina un selecte repertori de ballables moderns.

Nit a les 10: Castell de focs d'artifici a laavinguda Francesc Orpí.

A les 10'30: Gran ball de fi de festa amenitzat per la mateixa Orquestrina.

Notes: L'Hostal de les Arenes, establirà un especial i acurat servei de restaurant i begudes fresques.

La Companyia d'Autoòmnibus «La Vallesana S. A.» tindrà establert el següent servei extraordinari:

Sortides de Castellar per a Les Arenes: 3'30 tarda i 9 vespre.

Sortides de Les Arenes per a Castellar: 6'15 tarda i 8 vespre.

L'última sortida serà a l'acabar el ball de la nit.

DE LA HISTORIA DEL CATALANISME

Napoleó i Catalunya

Als començos del segle XIX, durant la guerra anomenada de la Independència, Napoleó Bonaparte realitzà esforços en el mateix sentit. L'any 1810, el mariscal Augerau s'adreçava des de Girona als habitants de Catalunya, dient-los, en nom de l'Emperador, que aquest havia decidit de restituir-los les llibertats de les quals els havia privat Espanya. Durant l'ocupació francesa fou creat el Govern de Catalunya, que tenia per idiomes oficials el català i el francès. El *Diari de Barcelona*, convertit en gaseta oficial, s'imprimí durant alguns temps a dues columnes, francesa la una i catalana l'altra. Aquests esforços no tingueren resultat.

TRIBUNA LLIURE

Il·lustrant

Fou amb sorpresa que vaig llegir la setmana passada en aquesta mateixa secció i en un article signat per Josep Marí, una al·lusió a la Comissió de festes que confeccionà el programa oficial de la Festa Major. Fou amb sorpresa, perquè se l'inclou en una suposada campanya derrotista que es fa al Sindicat Agrícola i ni ha estat mai en el pensament de la Comissió de festes ficar-se en coses que no l'hi interessessin, ni la realitat dels fets pot fer pensar en un oïlit intencionat puix que es tingué el mateix interès a publicar els espectacles que es celebrassin en aquell local, que el que s'observà amb tots els diversos actes que s'organitzaren a tot arreu.

Com a Secretari de la Comissió de festes, em veig precisat a posar les coses al seu lloc i a informar el senyor Josep Marí que jo, personalment, vaig visitar el cafeter del Sindicat senyor Pau Umbert demanant-li, que de seguida que sabés quins espectacles celebraria per la Festa Major, m'ho comunicés puix que el programa oficial era feina de dies i per tant, calia saber-ho quan abans millor i dit senyor em contestà que els Plana-Gumà li havien indicat la possibilitat de donar unes representacions per aquells dies però que quan ho tinguessin ben decidit li ho comunicarien, i ell, al seu torn, m'ho diria a mi.

No en vàrem tenir cap més notícia fins que ens en assabentaren els cartells i programes que foren publicats pocs dies abans de les festes i personalment, no en vaig saber res més fins que, com a empleat municipal, vaig haver d'estendre l'alta d'espectacles, això el mateix dissabte de

la Festa Major la qual alta fou suscrita precisament a nom de Pau Umbert i signada per ell mateix.

Aquest segon aspecte de ço esdevingut em sembla que us demostrarà que no estàveu ben informat perquè encara que no hagués anat a demanar quin espectacle feien i no ens haguéssim interessat a publicar-ho al programa, si això hagués constituït un desaire, mai no podia aplicar-se al Sindicat si no al senyor Pau Umbert que és l'únic que s'ha donat a conèixer, oficialment i oficiosament, com a organitzador dels espectacles celebrats en

aquella casa i que fou precisament qui menys interès demostrà perquè aquests constessin en el programa oficial.

Crec que us donareu compte que cal informar-se bé abans d'atribuir a altri certes coses i lamento vivament que qui pogué orientar-vos no vagi fer-ho, perquè us tinc en bona consideració i estic convençut que la vostra queixa és feta creient sincerament el que us pogueren indicar persones interessades a complicar les coses i que no sé quin interès poden tenir a embarcar cap a rutes no desitjades senyors que s'han limitat a complir el seu comès tan bé com han sabut.

LLUÍS MONTAGUT

Secretari de la Comissió de Festes

De la Festa Major

Impressions d'un observador

M'arriba a les mans el número de LA FARGA en el qual l'amic Samaranch fa un report de la festa major d'enguany en el precís moment en que em disposava a trametre al Director de l'esmentat setmanari unes impressions íntimes sobre el mateix tema que, malgrat ésser modestes tinc interès en que siguin conegudes, sense que, signifiquin censures per a ningú i que serviran, si més no, per ampliar la informació eixida.

És plausible l'orientació de la comissió que aquest any ha organitzat els festeigs, d'introduir quelcom de nou en els tradicionals i repetits programes de la festa gran del poble; és més: tenim el deure d'aplaudir i encoratjar els Srs. de la dita comissió perquè alligonats per l'èxit d'un dels números nous del programa, com ha estat l'exposició d'art antic i modern, procurin, a ésser possible, en anys a venir, d'ampliar aquestes manifestacions d'art que tendeixen a enlairar el nivell cultural dels pobles coneixent llur passat.

Ara bé; ¿no haveu trobat a manca aquest any, com anys anteriors, la solemne processó a l'hora del capvespre, passejant solemnement Nostramo pels carrers de la població, amb el bullici i respecte alhora que la tal cerimònia inspirava, al compàs d'un motiu de música clàssica adaptada per aquests actes amb les atxes enceses la claror de les quals ajudava a fer més majestuós l'acte?

¿No havíeu notat que l'olor d'incens pels carrers engalanats, balcons endomatsats, satisfia tant a la gent gran com a la mainada que esperaven amb vertadera il·lusió el pas del qui l'havia d'obsequiar amb els consabuts caramels?

Certament, tinc de confessar que a l'hora en què acostumava a sortir la pro-

cessó vaig sentir l'enyorament... com si a la festa major li manqués quelcom per a arrodonir els actes.

Altra cosa m'ha decebut ha estat l'absència en el programa de les audicions que acostumava a donar l'Orfeó Castellarenç; una entitat recreativa-cultural que amb els seus concerts delectava el públic com només ell sap i pot fer-ho. No s'hi val que deixi de figurar-hi; bo és que vagi escampant la merescuda fama a fora del poble cercant renom, però que emmudeixi el dia de la festa gran m'apar senzillament deplorable. ¿Causes? No m'atreveixo a fer suposicions per manca d'elements de judici; però és un fet que té d'esperonar als dirigents l'haver vençut els obstacles que durant el transcurs de la seva tasca meritòria han sorgit i que, malgrat tot, el seu desenvolupament va seguint una trajectòria ascendent.

Encara una altra modificació que no hi sé veure l'avantatge, està en el canvi de data de celebració de la festa; per què no es pot restablir el tradicional costum de fer coincidir la data amb el tercer diumenge d'agost com es venia fent? Amb el canvi s'ha lograt un confusionisme molt comprensible.

Jo no dubto de la bona voluntat dels organitzadors; però em penso fer un bé al poble si dic als confeccionadors del programa de les festes de l'any que ve, no seria per demés incloure novament aquests actes esmentats i d'altres en el programa, segur de que l'èxit els acompanyarà i a la vegada potser es contribuirà a dificultar l'increment de sessions immorals, constatant el règim de llibertat de què gaudim ultra els avantatges d'ordre econòmic que això reportaria.

A. COMAS

Barcelona, agost 1934.

Granja Avícola Prat

Posa en coneixement del poble de Castellar, que a la CASA MIQUEL GUARRO (Representant exclusiu) hi trobareu un esplèndid i seleccionat assortit de Capons i Pollastres

Tots els dissabtes, tindrà a la Plaça Mercadal Pollastres disponibles raça Prat.

No oblideu l'Ensulfatadora i Ensofradora «BATCHUS»

Casa Miquel Guarro - Carrer Puigvert, 2

LES LLETRES

El cant dels humils

Amb el cor flamejant vaig fent via,
recollint l'ambició dels humils.

No em fa res no tenir companyia
i anà arreu emboirat, nit i dia,
amb mos cants redemptors i virils.

Sempre avant aniré amb el coratge
que m'ha dat dels herois el dolor,
bo i cantant, amb veu masclé i salvatge,
l'himne etern que combat l'esclavatge
i ens farà cor-lligà en germanor.

Pels humils serà gran la victòria
dels meus cants, que són fills de llur dol,
enlairant-los per sobre l'escòria
que sosté llur tirà, ple de glòria,
en la vella foscor.

Ja el nou sol
sos raigs d'or va estenent per la terra,
son escalf xardorós l'enrogeix,
i germina en el pla i en la serra
la llavor que duu flaires de guerra,
d'una guerra que el cor beneeix.

I, tot sol, amb l'ajuda sagrada
del record dels herois venerats,
als que escoltin la meua tonada
faré alçar triomfants la mirada
i volar com ocells deslliurats.

IGNASI IGLESIAS

SECCIÓ FEMENINA

Cartes d'amigues

II

Estimada Maria-Teresa:

Perdona'm abans que tot la trigança
amb què responc la teua carta. He estat
durant aquestes darreres setmanes molt
ocupada; de debò, no és cap pretext. Ocupada amb què? doncs, mira, ocupada amb «labors» — algunes d'elles t'agradaran quan les vegis, n'estic certa — amb lectures... i ocupada amb divertir-me. Sí, noia, sí, divertir-me. I veus, ja sóc allà on volia anar. Divertiments!, (abans però, he de puntualitzar una cosa; i ja em coneixes prou bé; i et consta que no sóc banal, no? Endavant, doncs.) Divertiments, substancials, de vegades, estúpids si vols, però divertiments que t'allunyen les cabòries que al capdavant no és res més que el que tu tens. Que recolzo la meua felicitat amb coses puerils? ja ho sabia. Però, vols més felicitat que una felicitat feta de no res? Per venturacres que no penso? Si ho sé tan bé com tu que en aquest món hi ha massa mesquinesa, massa misèria, massa dolor. I interiorment, me n'he planyut

J. MARIN BLANCO - Dentista

VISITA: Els dimecres i dissabtes de 3 a 7 de la tarda.

CARRER PASSEIG, 73 - Castellar del Vallès.

Consulta a Barcelona: Tots els dies de 11 a 1 i de 4 a 8 nit - Carrer Fivaller, 25 pral. (abans Fernando) Telèfon 21069.

més d'una vegada. Però què se'n treu amb aquests planys?...

Exagero, evidentment, estimada amiga; però, saps?, voldria encomanar-te el meu optimisme, absurd, ridícul, potser, però un optimisme al cap i a la fi que et posa talment davant dels ulls un tel de color de rosa. Has de voler fer com jo, ésser optimista, perquè sí, per ganes d'ésser-ho, precisament perquè no ho ets. I si a despit de tot, no ho aconsegueixes—deixa'm que et digui per acabar—aconsolat amb saber que el dolor, ultra una estranya voluptat és l'amic més fidel de l'home.

I que, tanmateix, no hi ha en aquest món res més de més complet que el dolor.

Prou per avui. Amb tot l'afecte,

ANNA-MARIA

E S P O R T S

Futbol

Diumenge passat el cercle local es traslladà a Navàs per tal de jugar un encontre amb el titular d'aquell poble.

El partit, molt competitiu i interessant, finí amb el resultat de dos gols a un a favor del Castellar, punts que entraren Carreres i Torrents I.

COL·LABORACIÓ INFANTIL

Cal parlar bé

No diguen

Vengut

estovalles

estisores

coneixes

poseu-se

agafeu-se

mentres

baix l'escala

radera

cuidado

allavors ni allavors

Digueu

venut

tovalles

tisores

conegues

poseu-vos

ag feu-vos

mentre

sota l'escala

darrera

cura o comote

llavors o aleshores

ANTONI BROSSA COSTA

(13 anys)

—GANGA.—Es ven el cavall i carro enganxat del Moliner de Sant Feliu, per canvi de tracció. Preu 1.500 pessetes.

Dirigir-se al mateix.

NOTICIARI

CONSTITUCIÓ DEFINITIVA D'UNA JUNTA

Dimarts passat al vespre, degudament convocats pel Sr. Alcalde foren reunits a la Casa Consistorial els individus designats per les Societats, Germandats, premsa, etc. d'aquesta població, per tal de formar part del Comitè local «Segell Pro-Infància», amb el fi de constituir-ne la Junta.

El Senyor Alcalde explicà detalladament als reunits l'organització i funcionament d'aquests Comitès, passant-se tot seguit a la designació dels càrrecs, fent constar que el de President segons el Reglament, ja és reservat pels Srs. Alcaldes de cada població, oferint el següent resultat:

President: L'Alcalde Sr. Antoni Tort Rocavert; Tresorer: Sr. Josep Canals Cusidó (per l'Ateneu Castellarenc) Secretari: Sr. Miquel Santasuana Balletbó (per la Germandat de Sant Marc); Vocal: Sr. Valentí Buxadé Grillart (per la Comissió d'Assistència Social de l'Ajuntament); Sr. Ramon Brossa Homet (per la Germandat del Patrocini de Sant Josep); Sr. Ramon Ventura Armadaus (per la Germandat de Tots els Sants); Sr. Manuel Barbé Carreras (per la Germandat de Sant Joan Baptista de Sant Feliu del Recó); Sr. Pere Sabater Carbonell (per l'Agrupació Esportiva Castellar F. C.); Sr. Francesc Rovira Comellas (per l'Orfeó Castellarenc); Sr. Joan Blanquer Panadès (pel setmanari «LA FARGA»).

Esperem de tots els designats una excel·lent actuació i que assoliran un falaguer èxit en llur comès.

FESTA MAJOR DE LA BARRIADA DE LES ARENES

Diumenge vinent, la veïna barriada de Les Arenes celebrarà la seva festa major. En un altre lloc d'aquest número en publiquem el programa.

COL·LEGI VERDAGUER

—La Direcció del Col·legi Verdaguer (antigues Escoles Pies), té el gust de fer públic que, segons costum, queda oberta la matrícula per a els seus alumnes des del dia 1 de setembre.

Espera la susdita Direcció que, emprant els mètodes moderns d'ensenyament,

Lo que sueñan las mujeres

Creació dels grans artistes
GUSTAV FRÖHLICH
NORA GREGOR

Director: GEZA VON BOLVARY
Música: ROBERT STOLZ

A més d'aquesta aplaudida producció alemanya es projectarà

El Retador

Un drama intens, suavitzat amb pinzellades d'infinita tendresa.—La creació sublim de WYNNIE GIBSON i del colós actor GEORGE BANCROFT.—(És un film «Paramount»).

De complement

Varietat «Ufilms» i Noticiari Sonor «Paramount»

Tal és el programa que el dia 2 de setembre de 1934 es projectarà en el

◀◀◀◀ Cine Sonor Ateneu ▶▶▶▶

ment i amb les reformes introduïdes a les seves aules, sabrà respondre a la confiança que en ella hi sigui posada.

Classes nocturnes per a obrers i Primer Ensenyament amb tots els graus: Grau preparatori, primer, segon, tercer i Grau superior. Començaran el dia 15 de setembre.

Per detalls a la Direcció: Passeig, 92.

LES PUBLICATIONS

Últimament hem rebut en aquesta redacció els números extraordinaris dels periòdics «La Costa Brava», «Ciutadania» i «La Segarra», a tots els hi donem les gràcies per la distinció de que ens han fet objecte.

També hem rebut els setmanaris «Torrell» de Torelló i «Saba-Nova» de Rubí, amb els quals deixem gustosament establert l'intercanvi.

EL TEMPS

A causa de les pluges caigudes darrerament, s'ha experimentat un lleuger descens de la temperatura.

PLANS DE CASAMENT

Al tauler d'edictes del Jutjat municipal hi trobem fixats els següents plans de casament:

Josep Masaguer Alsina amb Marta

SI VOLEU UN BON CALÇAT RECORDEU A CAL ROVIRA - Carrer Caldes, 6

SANDALIES			SABATES	
Numera- ció	Crom Blanc	Sola de Crep	Blanques clava- des (nens)	Xarolina per a nens i homes
15 al 19	3'50	4		
20 « 23	4'75	5'50	6	
24 « 27	5'75	6'50	7'25	8'75
28 « 30	6'75	7'75	8'50	10'25
31 « 33	7'75	8'75	10'50	12'25
34 « 37	9'50	10'50	12 —	15 —
38 « 45				23'50

Sabates Angleses per a nens i homes, amb Sola de Crep per a anar lleuger de peus i còmode, a 13 ptes.; Angleses per a nens, des de 7 fins a 11 ptes.; amb cama, de 8 fins a 12; Saldo de Sandàlies de Frare Xarol, des del número 15 al 19 a 2 ptes.; del 20 al 23 a 3 ptes.; Sabatilles per a senyora des de 3'75 a 7'50.

Carrer Caldes, 6 (a Cal Rovira)

Valls Riera, Llorenç Mañosa Solà amb Josepa Girbau Turell i Antoni Antonell Vilaresau amb Maria Ribatallada Turell.

ESTANC de torn per a diumenge,
Plaça Mestre Gelonch, 10

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torres, 1

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

Desitja una ploma estilogràfica
perfecte i elegant?
demani una

Conway Stewart's

és la que dona una completa garantia.

RIBERA, impressor - Puig de la Creu, 3